

MINIMUM PRO ZAMĚSTNAVATELE Z OBLASTI POŽÁRNÍ OCHRANY

I. Odpovědnost

Za plnění povinností na úseku požární ochrany u právnických osob odpovídá statutární orgán a u podnikajících fyzických osob tyto osoby nebo jejich odpovědný zástupce. Provozuje-li činnost v prostorách více právnických osob nebo podnikajících fyzických osob, plní povinnosti na úseku PO na místech, které užívají společně, vlastník těchto prostor, není-li smlouvou mezi nimi sjednáno jinak. Součástí smlouvy musí být i určení osoby odpovědné za plnění povinností na úseku PO.

II. Odborná způsobilost pro plnění úkolů

Na úseku prevence PO jsou stanoveny tři stupně odborné způsobilosti – preventista PO, technik PO a odborně způsobilá osoba. Každý zaměstnavatel by měl mít zajištěnu osobu (zaměstnanec nebo obchodní poměr) s příslušnou kvalifikací pro kategorii činností, které provozuje – pro činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí, pokud se na pracovišti pravidelně vyskytují současně nejméně tři zaměstnanci nebo veřejnost minimálně preventistu PO, pro činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím minimálně technika PO a pro činnosti s vysokým požárním nebezpečím odborně způsobilou osobu.

Odborná způsobilost preventisty PO – absolvování odborné přípravy; odborná způsobilost technika PO – složení zkoušky před komisí MV ČR; odborná způsobilost odborně způsobilé osoby – složení zkoušky před komisí MV ČR, případně další kvalifikace – viz § 11 zákona o PO.

III. Základní povinnosti

Povinnosti jsou jednotlivým subjektům stanoveny v závislosti na míře požárního nebezpečí, které se člení do kategorií – bez zvýšeného požárního nebezpečí, se zvýšeným požárním nebezpečím a s vysokým požárním nebezpečím. Každý zaměstnavatel musí zajistit:

1. zjištění, do které kategorie jsou jim provozované činnosti zařazeny (provede technik PO nebo odborně způsobilá osoba);
2. obstarání a zabezpečení v potřebném množství a druzích požární techniky, věcných prostředků PO a požárně bezpečnostních zařízení a nejméně jedenkrát za rok kontrolu provozuschopnosti požárně bezpečnostních zařízení (hasicí přístroje, požární dveře, nouzové osvětlení atd.);
3. vytváření podmínek pro hašení požáru a pro záchranné práce (udržovat volné únikové cesty a příjezdové komunikace, volný přístup k rozvodným zařízením, hlavním uzávěrům a prostředkům PO atd.);
4. aby v případě požáru požární dveře byly vždy spolehlivě uzavřeny, nikoliv zablokovány, a umožňovaly volný průchod při evakuaci;
5. dodržování technických podmínek a návodů vztahujících se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností;
6. aby v případě provádění svařování na místech s nebezpečím požáru nebo výbuchu s následkem požáru byl vydán příkaz ke svařování a provedena opatření v něm stanovená;
7. označení pracovišť a ostatních míst příslušnými bezpečnostními značkami, zákazy, příkazy a pokyny, včetně evakuačních cest;
8. prostřednictvím osoby s příslušnou kvalifikací pravidelné kontroly dodržování předpisů o PO a neprodlené odstraňování zjištěných závad, tam, kde jsou prováděny činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí a pravidelně se zde vyskytují minimálně 3 zaměstnanci nebo veřejnost nejméně 1x ročně, jsou-li prováděny činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím nejméně 1x za šest měsíců a jsou-li provozovány činnosti s vysokým požárním nebezpečím nejméně 1x za tři měsíce;
9. bezodkladné oznámení územně příslušnému operačnímu středisku Hasičského záchranného sboru kraje každého požáru vzniklého ve svých prostorách nebo při provozovaných činnostech;
10. pokud jsou provozovány činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím kromě povinností uvedených v 1. až 9. bodě, stanovení organizace zabezpečení PO (zpracuje technik PO nebo odborně způsobilá osoba);
11. pokud jsou provozovány činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím, stanovení prokazatelným způsobem a dodržování podmínek požární bezpečnosti provozovaných činností, nejsou-li stanoveny právními předpisy;
12. v případě, že jsou provozovány činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím, údržbu, kontroly a opravy technických a technologických zařízení způsobem a ve lhůtách stanovených podmínkami požární bezpečnosti nebo výrobcem;
13. tam, kde jsou provozovány činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím, stanovení z hlediska požární bezpečnosti požadavků na odbornou kvalifikaci osob pověřených obsluhou, kontrolou, údržbou a opravami technických a technologických zařízení, pokud to není stanoveno právním předpisem a zabezpečit provádění prací, které by mohly vést ke vzniku požáru, pouze osobami s příslušnou kvalifikací;
14. pokud jsou provozovány činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím, požárně technické charakteristiky vyráběných, používaných, zpracovávaných nebo skladovaných látek a materiálů potřebné pro stanovení preventivních opatření;
15. v prostorách s nejméně 3 zaměstnanci, ve kterých se provozují činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím zřízení preventivní požární hlídky;
16. je-li provozována činnost se zvýšeným požárním nebezpečím, zpracování a průběžné aktualizování dokumentace PO (kontrola aktuálnosti musí být prováděna nejméně 1x ročně), její rozsah není závislý jen na kategorii činností, ale i na konkrétních podmínkách ve firmě (např. pro zpracování požárního evakuačního plánu, jsou-li složité podmínky pro zásah);
17. před provozováním činností se zvýšeným požárním nebezpečím, u kterých nejsou běžné podmínky pro zásah schválení dokumentace zdolávání požáru orgánem státního požárního dozoru;
18. na pracovištích, kde je provozována činnost se zvýšeným požárním nebezpečím, provádění školení PO zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců a odborné přípravy preventistů PO a preventivních požárních hlídek. Školení zaměstnanců provádí proškolený vedoucí zaměstnanec nebo preventista PO (na pracovištích s vysokým požárním nebezpečím proškolený vedoucí zaměstnanec nebo technik PO) nejméně 1x za 2 roky, školení vedoucích zaměstnanců nejméně 1x za 3 roky a odborné přípravy preventistů PO a preventivních požárních hlídek nejméně 1x ročně provádí technik PO nebo odborně způsobilá osoba;
19. v případě, že je prováděna činnost s vysokým požárním nebezpečím, kromě předcházejících povinností uvedených v 1. až 18. bodě, zpracování posouzení požárního nebezpečí odborně způsobilou osobou (před zahájením činnosti musí být schváleno orgánem státního požárního dozoru, to též platí pro dokumentaci zdolávání požáru).

IV. Základní legislativa

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru

Vyhláška č. 202/1999 Sb., kterou se stanoví technické podmínky požárních dveří, kouřotěsných dveří a kouřotěsných požárních dveří

Vyhláška č. 87/2000 Sb., kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živců v tavných nádobách

Vyhláška č. 34/2016 Sb., o čištění, kontrole a revizi spalinové cesty

Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb

V. Sankce za neplnění

Hasičský záchranný sbor kraje může uložit pokutu až do výše 250 000 Kč právnické nebo podnikající fyzické osobě provozující činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí. Pokud se však jedná o porušení v zákoně zvlášť uvedených povinností, může udělit pokutu až do výše 500 000 Kč. Pokutu až do výše 500 000 Kč jí též může udělit, pokud provozuje činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím. Pokud provozuje činnosti s vysokým požárním nebezpečím, může jí být uložena pokuta až do výše 1 000 000 Kč. Pokud zruší jednotku požární ochrany bez souhlasu hasičského záchranného sboru kraje, může jí být uložena pokuta až do výše 10 000 000 Kč. Dojde-li k porušení povinností, za kterou ji byla v předchozích 3 letech uložena pokuta, může být další pokuta uložena až do výše dvojnásobku příslušné maximální výše. Pokutu až do výše 10 000 000 Kč uloží v případě, je-li provozována činnost bez schváleného posouzení požárního nebezpečí nebo dokumentace zdolávání požáru v případě, že je požadováno. Jestliže věc nebo činnost při provozu, nebo provoz, vyvolávají bezprostřední nebezpečí vzniku požáru a k odstranění tohoto nebezpečí nestačí jiná opatření, orgán vykonávající státní požární dozor rozhodne o vyloučení věci z užívání nebo zákazu činnosti či zastavení provozu.

Zpracoval: Tomáš Neugebauer, odborně způsobilá osoba v PO, 2017